

Spis treści

<i>Piotr Nowak, Wstęp</i>	V
Nomos ziemi w prawie międzynarodowym <i>ius publicum Europaeum</i>	
Przedmowa	3
I. Pięć wprowadzających korolariów	7
1. Prawo jako jedność porządku i orientacji	7
2. Przedglobalne prawo międzynarodowe	16
3. Uwagi o prawie międzynarodowym w chrześcijańskim średniowieczu	22
a) <i>Respublica christiana</i> jako ład przestrzenny 23 • b) Chrześcijańskie cesarstwo jako ten, który powstrzymuje (katechon) 25 • c) Cesarstwo, cezaryzm, tyrania 29	
4. O znaczeniu słowa „nomos”	34
a) Nomos i prawo (<i>Gesetz</i>) 34 • b) Nomos jako władca 40 • c) Nomos u Homera 44 • d) Nomos jako fundamentalny proces rozdziału przestrzeni 46	
5. Zajęcie lądu jako konstytutywny proces prawa międzynarodowego	47

II. Zajęcie Nowego Świata	53
1. Pierwsze globalne linie – <i>raya</i> , <i>amity line</i> , linia półkuli zachodniej	53
2. Uzasadnienie dla zajmowania Nowego Świata (Francisco de Vitoria)	70
3. Tytuły prawne do zajęcia Nowego Świata (odkrycie i okupacja)	99
a) Nowy porządek terytorialny – państwo 100 • b) Okupacja i odkrycie jako tytuły prawne do zajęcia lądu 104 • c) Stosunek prawoznawstwa do zajęcia Nowego Świata, zwłaszcza Grocjusza i Pufendorfa 108	
III. <i>Ius publicum Europaeum</i>	115
1. Państwo jako główny podmiot nowego międzypaństwowego i europocentrycznego porządku przestrzennego ziemi.	115
a) Przewyciężenie wojny domowej za pomocą wojny w formie państwowej 116 • b) Wojna jako relacja między suwerennymi osobami 119 • c) Całościowy porządek przestrzenny 124 •	
d) Hegłowska nauka o państwie i koncepcja wojny Rousseau 126	
2. Przekształcenie wojen średniowiecznych (krucjat lub wojen prywatnych) w niedyskryminujące wojny międzypaństwowe (od Ayala do Vattela)	128
a) Balthazar Ayala 129 • b) Wątpliwości co do wojny sprawiedliwej 132 • c) Alberico Gentili 136 • d) Grocjusz o problemie wojny sprawiedliwej 137 • e) Richard Zouch 141 • f) Pufendorf, Bynkershoek, Vattel 143 • g) Nieuprawniony wróg Kanta 147	
3. Wolność mórz	151
a) Dwa porządki przestrzenne: stały ląd i wolne morze 152 •	
b) Czy wolne morze to <i>res nullius</i> , czy <i>res omnium</i> ? 155 • c) Przejście Anglii do egzystencji morskiej 157 • d) Stuletnia wojna książek 159 •	
e) Od elementarnej do uporządkowanej wolności mórz 162	
4. Zmiany terytorialne.	166
a) Zmiany terytorialne na zewnątrz i wewnątrz prawnomiędzynarodowego porządku przestrzennego 166 •	

b) Zmiany terytorialne w ramach <i>ius publicum Europaeum</i> 172 •	
c) Sukcesja państw w <i>ius publicum Europaeum</i> (w przypadku definitywnego zajęcia lądu) 175 • d) <i>Occupatio bellica</i> w <i>ius publicum Europaeum</i> (tymczasowe objęcie w posiadanie) 184	
5. Możliwości i elementy prawa międzynarodowego nieodnoszące się do państwa	195
IV. Problem nowego nomosu ziemi	199
1. Ostatnie ogólnoeuropejskie zajęcia lądu (konferencja kongijska 1885)	199
2. Rozkład <i>ius publicum Europaeum</i> (1890–1918)	213
3. Liga Narodów i problem porządku przestrzennego ziemi	227
4. Zmiana rozumienia wojny	249
a) Traktat wersalski z 1919 roku 250 • b) Oznaki kryminalizacji wojny napastniczej w protokole genewskim z 1924 roku 262	
5. Półkula zachodnia	275
6. Zmiana rozumienia uznania na gruncie prawnomiędzynarodowym	291
a) Dylemat izolacji i interwencji 291 • b) Problem uznania rebeliantów (na przykładzie wojny secesyjnej) 296 • c) Zmiana rozumienia uznania obcego rządu 303	
7. Wojna jako nowoczesny środek zagłady	307
a) Przestrzenne wyobrażenie areny działań wojennych podzielonej na ląd i morze 308 • b) Zmiana przestrzennego wyobrażenia placu boju 313 • c) Zmiana przestrzenna wynikająca z wojny powietrznej 316 • d) Problem wojny sprawiedliwej 322	
Indeks osobowy	325
Indeks rzeczowy	333